

în inimile lor, ferindu-se de tot lucrul rău, stricător de suflet, atunci toate neputințele și certările ce ne vin de la Dumnezeu s-ar ridica de deasupra noastră și am fi în liniște pururea.”

În anii 1746 și 1747, plin de râvnă apostolică, Mitropolitul Neofit a întreprins două călătorii pastorale în județele eparhiei sale și o parte din eparhia Râmnicului, în timpul cărora a cercetat bisericile și mănăstirile, a îndrumat preoții și credincioșii, a săvârșit slujbe misionare, sfințiri, hirotonii și pomeniri ale ctitorilor.

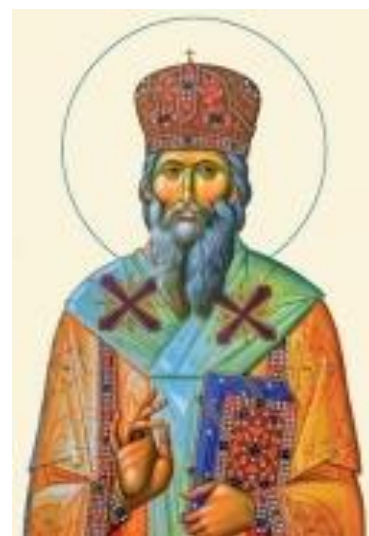
Totodată, închinându-se moaștelor Sfintei Filofteia, la Curtea de Argeș, s-a străduit să adune tradițiile care circulau, legate de ea, și să-i alcătuiască *Viața*.

Mitropolitul a mai scris două scurte tratate, în limba greacă: *”Despre miruit”* și *”Despre împărțășirea cu Sfintele Taine a celor ce au fost ispitiți în vis”*. De asemenea, se păstrează o predică rostită în Catedrala mitropolitană, precum și frumoasele prefețe ale cărților tipărite de el.

Ierarhul Neofit a susținut învățământul, fiind numit, printr-un hrisov al domnitorului Grigorie Ghica, „ispravnic al dascălilor”, deoarece Biserica sprijinea financiar toate școlile care funcționau, în vremea sa, la București, Râmnicu Vâlcea, Buzău, Târgoviște, Craiova, Câmpulung și Slatina.

Mitropolitul însuși a înființat o școală românească la Schitul Buliga din Pitești (județul Argeș) și o școală cu învățatură românească, grecească și slavonă la Schitul Pătroaia (județul Dâmbovița), cu învățământ gratuit pentru copiii țăranilor.

A fost, totodată, ctitor și înnoitor de lăcașuri sfinte, contri-buind la ridicarea bisericii Sfântul Elefterie – Vechi, din București, și la refacerea bisericii din Pătroaia (județul Dâmbovița), în jurul căreia a construit un schit.

Pe păstorul cel vrednic și înțelept al Țării Românești, pe Sfântul Ierarh Neofit, vlăstarul Cretei și luminătorul credincioșilor, să-l cinstim astăzi cu bucurie, că, punându-și viața pentru păstoriții săi, a dobândit slava cea veșnică de la Hristos, Căruia se roagă pentru noi.

(Troparul Sfântului Neofit, glasul 1)

El s-a preocupat și de ortodoxii români din Transilvania, care erau lipsiți de prezența unui ierarh ortodox, hirotonind mai mulți preoți pentru credincioșii ardeleni, printre care se numără și Sfântul Mărturisitor Moise Măcinic, preotul din Sibiel (prăznuit în 21 octombrie).

Pentru activitatea sa, Patriarhia de Constantinopol i-a conferit titlul de locțiitor al tronului Cezareei Capadociei, care, din anul 1776, va deveni un titlu permanent al mitropoliților Țării Românești.

În timpul arhipăstoriei sale, a înlăturat treptat, în datarea documentelor, numărarea anilor „de la facerea lumii” și a introdus definitiv numărarea anilor de la Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, potrivit calculului făcut de scriitorul și monahul străromân, Sfântul Dionisie Exiguul.

Mitropolitul Neofit Cretanul a fost principalul susținător al desființării

„rumâniei” sau „șerbiei”, prin care țăranii erau dependenți de boierii pe moșia cărora locuiau. El a fost, de asemenea, cel dintâi care a eliberat pe toți țăranii de pe moșiile Mitropoliei.

Zelul său pastoral s-a arătat și prin susținerea cerințelor poporului, asupra domnitorului fanariot Matei Ghica (1752-1753). Potrivit cronicarilor, Mitropolitul s-a pus în fruntea poporului și a mers la trimisul sultanului, căruia i s-au plâns de toate abaterile domnitorului.

Mâniat de purtarea Mitropolitului, Matei Ghica a poruncit în ascuns ca acesta să fie otrăvit, încât, la scurt timp, în data de 16 iunie 1753, Mitropolitul Neofit a trecut la Domnul, ca un Ierarh Martir, după aproape 15 ani de păstorie, fiind înmormântat lângă Catedrala mitropolitană din București.

(Viețile Sfinților)